

KZS - FCI

KINOLOŠKAZVEZASLOVENIJE

Zapoge 3 D, SI-1217 Vodice, Slovenija
info@kinoloska.si, www.kinoloska.si

NAVODILA ZA PROGRAME NIŽJIH STOPENJ

KOMISIJA ZA
ŠOLANJE
PRI KINOLOŠKI ZVEZI SLOVENIJE

Navodila je pripravila Komisija za šolanje pri KZS
in jih je 22.1.2019 v Grosuplju odobril in sprejel Delni zbor sodnikov za delo.
Spremembe pravilnika je sprejel Delni zbor sodnikov za delo v Žalcu, 16.3.2022 in začnejo
veljati s 1.1.2023

Kazalo vsebine

Splošne okrajšave	3
Veljavnost	3
Splošno.....	3
Izpitna in tekmovalna sezona	3
Organizacija izpitov in tekmovanj / vodja prireditve (VP)	3
Administrativno vodenje prireditve	4
Delovna knjižica.....	4
Obvezno škodno zavarovanje	5
Cepljenja.....	5
Nadzor nad prireditvami.....	5
Razglasitev rezultatov, podelitev nagrad	5
Sodnik.....	5
Udeleženci izpita/tekmovanja	6
Obveznost nošenja ovratnice/povodca	7
Prekinitev zaradi bolezni/poškodbe	7
Obveznost nošenja nagobčnika.....	8
Pogoji za udeležbo na preizkušnjah	8
Preizkus značaja	8
Agresivnost.....	8
Izvajanje kontrole identitete	9
Diskvalifikacija	9
Druga določila.....	9
Posebne določbe.....	9
Izpit za psa spremljevalca IPS A.....	10
Splošne določbe	10
Tekmovalni program A1	13
Splošne določbe	13
Izpit za psa spremljevalca IPS B-BH	16
Strokovni izpit za vodnika psa spremljevalca.....	16
Splošne določbe	16
Preizkus obnašanja v urbanem okolju	19
Preizkušnje IBGH 1-3.....	21
Splošna določila	21
Posebnost pri IBGH 3.....	22
Opis vaj IBGH 1-3.....	22

Splošne okrajšave

FCI = Federation Cinologique International
KZS = Kinološka zveza Slovenije (zveza)
KzŠ = Komisija za šolanje
SD = sodnik za ocenjevanje dela

VP = vodja prireditve
V = vodnik psa
SP = slušno povelje

Veljavnost

Navodila je pripravila Komisija za šolanje pri KZS in jih je 24.2.2018 v Žalcu odobril in sprejel Delni zbor sodnikov za delo. Veljati pričnejo s 24.2.2018 in nadomeščajo vsa dosedanja **Navodila za programe nižjih stopenj**, ki so veljala do sedaj.

Ta navodila veljajo za vse članice KZS. Vse prireditve s preizkusi za športne šolane pse, ki potekajo v Republiki Sloveniji po programih IPS-A, A1, IPS B-BH in BGH 1-3. Izpiti in tekmovanja se morajo ravnati skladno s temi navodili. Poleg tega se morajo vse navedene prireditve izvajati skladno s predpisi o zaščiti živali.

Splošno

Vsi izpiti in tekmovanja morajo glede same izvedbe in vedenja vseh udeležencev temeljiti na športnih načelih. Predpisi teh navodil so zavezujoči za vse udeležence prireditev. Vsi udeleženci morajo izpolniti enake zahteve. Izpiti in tekmovanja so javnega značaja, kraj in začetek prireditev morata biti objavljena javno za vse člane.

Izpiti in tekmovanja morajo ustrezati kompletnim izpitnim stopnjam, ali posameznim kompletnim disciplinam posamezne izpitne stopnje. Vendar pa velja, da je izpit opravljen le, če je v okviru posamezne prireditve uspešno opravljen kompleten program posamezne izpitne stopnje.

Izpitna in tekmovalna sezona

Izpiti in tekmovanja morajo biti potrjeni s strani Komisije za prireditve, kot to predpisujejo Strokovni pravilniki KZS. Izpite in tekmovanja je mogoče prirejati skozi vse leto, če to dopuščajo vremenske razmere ter če pri tem nista ogrožena varnost in zdravje ljudi in živali. V nasprotnem primeru se izpiti oz. tekmovanja ne izvajajo. Odločitev o izvedbi sprejme uradujoči sodnik.

Izpiti in tekmovanja se lahko organizirajo ob sobotah, nedeljah in praznikih. Izpite in tekmovanja je mogoče organizirati tudi ob petkih popoldan in zvečer in ob dnevih pred dela prostim dnevom-praznikom.

Organizator mora omogočiti razsvetljava, ki omogoča normalno delo. Praviloma se izpite in tekmovanja organizira na društvenem vadišču, lahko pa tudi na drugem za to primernem prostoru, vendar mora organizator o tem obvestiti KzŠ. V obeh primerih je potrebno upoštevati določbe tega navodila o predpisanih dimenzijah prostorov za opravljanje izpita/tekmovanja.

Organizacija izpitov in tekmovanj / vodja prireditve (VP)

Članice KZS delujejo po načelu javnosti, kar pomeni da so vse prireditve javne. Termini in kraj opravljanja izpitov morajo biti objavljeni (spletna aplikacija, spletna stran KzŠ in /ali KZS).

Izpitnike je potrebno prijaviti **5 dni** pred izvedbo v spletno aplikacijo. Prijava tekmovalcev pa je odvisna od roka prijave. Članice lahko izvedejo tudi izredne izpite, ki jih je potrebno prijaviti (preko spletne aplikacije) vsaj **10 dni** pred izvedbo. Cena izrednih izpitov je za 100% večja. Izpit lahko opravlja tudi oseba, ki ni članica društva, ki je član KZS. V tem primeru se ji izpit zaračuna dvojno.

Za veljavno izvedbo izpitov se morata izpita udeležiti vsaj dva kandidata. Za veljaven B-BH izpit je v takem primeru potrebno zagotoviti vse pogoje za izvedbo preizkusa v urbanem okolju.

Za organizacijski del izpita/tekmovanja je odgovoren vodja prireditve. Opraviti in nadzorovati mora vsa potrebna dela za pripravo in izvedbo izpita/tekmovanja. Zagotoviti mora pravilen potek izpita/tekmovanja ter biti ves čas poteka prireditve na razpolago sodniku.

Vodja prireditve tako na prireditvi, kjer opravlja to funkcijo, ne sme voditi psa, ali prevzeti kakršne koli druge funkcije. Med njegove naloge med drugim spada naslednje:

- Pridobiti mora vsa potrebna dovoljenja za izvedbo prireditve.
- Dati mora na razpolago ustrezno, strokovno usposobljeno osebje, npr. skupino oseb itn.
- Zagotoviti mora vse zahtevane rekvizite v skladu z Izpitnim pravilnikom.
- Pripravljene mora imeti delovne knjižice, rodovnike, dokazila o cepljenju.
- Pripraviti mora vso potrebno dokumentacijo, kot so ocenjevalni listi in katalogi, soglasje za mladoletne osebe...

VP mora najmanj tri dni pred prireditvijo sporočiti sodniku kraj in uro začetka prireditve, opis poti do prireditvenega prostora, vrsto izpitov in število psov, ki bodo izpite opravljali. Če te svoje obveznosti ne opravi, ima sodnik pravico, da od sojenja odstopi.

V primeru odpovedi mora organizator izpitov/tekmovanja obvestiti KzŠ in sodnika 7 dni pred rokom prireditve, v nasprotnem primeru zapade že plačana akontacija izpitov.

Pred začetkom prireditve mora VP sodniku predložiti dovoljenje za prireditev v skladu s trenutno veljavno zakonodajo.

Administrativno vodenje prireditve

Organizator izpita/tekmovanja za prijavo prireditve/rezervacijo termina in administrativno vodenje poteka izpita/tekmovanja uporablja spletno aplikacijo KzŠ. Aplikacija mora zagotoviti rezervacijo termina, prijavo izpita/tekmovanja, pripravo vseh dokumentov potrebnih za izvedbo prireditve in shranjevanje vse dokumentacije povezane s prireditvami.

Delovna knjižica

Zagotoviti je treba, da je za posameznega psa izdana le ena delovna knjižica. Delovno knjižico izda KzŠ po prvem opravljenem izpitu. Sodnik mora rezultat izpita/tekmovanja v vsakem primeru vpisati v delovno knjižico in po želji vodnika, lastnika tudi v drug uradni dokument KZS.

Tujim državljanom, ki izpite opravljajo v Republiki Sloveniji se rezultat izpita/tekmovanja vpiše v delovno knjižico, ki mu jo je izdala matična organizacija, ali po želji vodnika/lastnika tudi v drug uradni dokument njegove matične organizacije, ki mora biti članica FCI.

Tujim državljanom se slovenske delovne knjižice ne izdajajo.

Od dne ko stopi v veljavo ta pravilnik je treba v delovno knjižico v vsakem primeru vpisati: ime in pasmo psa, identifikacijo psa (tetovirno številko in /ali številko mikročipa), ime in naslov lastnika psa, disciplino B, skupno število točk, doseženo uvrstitev ter ime sodnika in njegov podpis.

Pri preizkušnjah IPS A, A1 in IPS B-BH se dosežene točke in ocena ne vpisujejo, vpiše se samo opravil.

Obvezno škodno zavarovanje

Lastnik psa je odgovoren za vsakršno škodo, ki jo njegov pes povzroči osebi ali stvari. Za morebitne nesreče v času celotne prireditve odgovarja vodnik zase in za svojega psa. Navodila sodnika oz. organizatorja izvaja po lastni volji in na lastno odgovornost.

Cepjenja

Potrdila o obveznih cepljenjih (knjižico o cepljenju) je treba na zahtevo pred začetkom preizkusa predložiti pristojnemu sodniku oz. vodji prireditve ali uradujočemu veterinarju.

Nadzor nad prireditvami

Komisija za šolanje lahko izvaja nadzor nad izpiti. Strokovna oseba, ki jo delegira KzŠ po teh določbah preverja, ali se izpiti izvajajo v skladu s pravili. V primeru ugotovljenih nepravilnosti se proti kršitelju ukrepa skladno z veljavnimi disciplinskimi predpisi.

Razglasitev rezultatov, podelitev nagrad

Razglasitve rezultatov in podelitve nagrad potekajo ločeno po posameznih kategorijah. Ob enakem številu točk se mesto deli, prednost do pokala ima mlajši pes. Pri razglasitvi rezultatov morajo sodelovati vsi udeleženci tekmovanja. Tekmovanje je končano z razglasitvijo rezultatov in s predajo dokumentacije.

Na izpiti se razvrstitev ne izvaja.

Sodnik

Sodnika z licenco oz. sodnika, ki je na seznamu aktivnih sodnikov, povabi vodstvo članice KZS, ki prireditev organizira. Stroški sodnika in ostalih strokovnih oseb so dolžnost organizatorja prireditev in se plačujejo po veljavnem ceniku KZS.

Sodnik ne sme soditi psov, ki so v njegovi lasti, posesti, ali v njegovi oskrbi. Prav tako ne sme soditi psov, ki so v lasti, posesti, ali oskrbi osebe, s katero živi v skupnem gospodinjstvu, in tudi ne psov, ki jih vodijo osebe, ki živijo z njim v skupnem gospodinjstvu. To ne velja za sodnike, ki jih je na tekmovanja delegirala krovna organizacija. Sodnik na izpitu, na katerem opravlja sodniško funkcijo, sam ne sme voditi psa.

Sodnik s svojim vedenjem ne sme motiti dela psa, niti kakorkoli vplivati na delo psa. Sodnik je odgovoren za upoštevanje ter za korektno spoštovanje določb veljavnega Izpitnega pravilnika. Je tudi upravičen, da ob neupoštevanju Izpitnega pravilnika ter ob neupoštevanju njegovih navodil, izpit oz. tekmovanje prekine.

Preizkušnje IPS A, A1 in BGH 1-3 predstavljajo 1 disciplino, IPS B-BH pa 2 disciplini. Na dan lahko sodnik oceni največ 36 disciplin. V kolikor je prijavljenih več kot 36 disciplin, se ob soglasju Komisije za šolanje (v nadaljevanju KzŠ) bodisi dovoli več disciplin (za največ 10) ali se organizira dodaten dan oz. se v ocenjevanje vključi dodatne sodnike.

Sodnik je upravičen, da proti vodnikovi volji in tudi v kolikor vodnik tega sam ne uvidi, iz nadaljnega opravljanja preizkušnje izloči poškodovanega psa, ali psa, ki je kakor koli prizadet v svojih sposobnostih. Če vodnik svojega psa umakne iz nadaljnega dela, je treba v delovno knjižico vnesti zaznamek »pomanjkljivo zaradi prekinitve«. Če vodnik svojega psa, za katerega je očitno, da je poškodovan, umakne iz nadaljnega dela, ali če je predloženo ustrezno potrdilo s strani veterinarja, je treba v delovno knjižico vnesti zaznamek »prekinitev zaradi bolezni«.

Sodniška odločitev je dokončna in neizpodbitna. Vsakršna kritika ima lahko za posledico, da mora vodnik zapustiti vadišče oz. prireditveni prostor ter, da so proti njemu izrečeni disciplinski ukrepi. V utemeljenih primerih, ki se ne nanašajo na samo ocenjevanje, temveč na kršitve pravil s strani sodnika, je mogoče v roku osmih dni vložiti pritožbo. To pritožbo mora pritožnik vložiti pisno, in z navedbo še najmanj ene priče, pri vodji prireditve v društvu, ki je prireditev organiziralo oz. pri Kzš. Iz sprejema pritožbe pa ne izhaja nobena pravica do revidiranja sodnikove ocene. Odločitev o pritožbi sprejme KZŠ. Državna organizacija lahko pritožbo posreduje tudi dalje Komisiji za športne šolane pse pri FCI, ki odloča na zadnji instanci.

Preglednica točk:

Št. točk	odlično	prav dobro	dobro	zadostno	nezadostno
10,0	10,0	9,5 - 9,0	8,5 - 8,0	7,5 - 7,0	6,5 – 0
15,0	15,0 - 14,5	14,0 - 13,5	13,0 - 12,0	11,5 - 10,5	10,0 – 0
20,0	20,0 - 19,5	19,0 - 18,0	17,5 - 16,0	15,5 - 14,0	13,5 – 0
30,0	30,0 - 29,0	28,5 - 27,0	26,5 - 24,0	23,5 - 21,0	20,5 – 0
100,0	100,0 - 96,0	95,5 - 90,0	89,5 - 80,0	79,5 - 70,0	69,5 – 0

Odstotni račun:

Ocena	dodelitev	odbitki točk
odlično	= najmanj 96 %	ali do minus 4 %
prav dobro	= od 95 do 90 %	ali minus od 5 do 10 %
dobro	= od 89 do 80 %	ali minus od 11 do 20 %
zadostno	= od 79 do 70 %	ali minus od 21 do 30 %
nezadostno	= manj kot 70 %	ali minus od 31 do 100 %

Udeleženci izpita/tekmovanja

Udeleženci izpita/tekmovanja se morajo držati roka prijave. S prijavo se udeleženec obvezuje, da bo plačal prijavnino. V kolikor bi bil kateri izmed udeležencev iz kakršnega koli razloga že zadržan ter se prireditve ne bi mogel udeležiti, mora to nemudoma sporočiti vodji prireditve.

Udeleženci morajo upoštevati veterinarska določila ter določila o zaščiti živali, ki veljajo za kraj prireditve. Udeleženec se mora ravnati po navodilih sodnika in vodje prireditve.

Udeleženec mora svojega psa voditi na brežhibno športen način. Izpit oz. tekmovanje sta končana, ko se objavijo rezultati in predajo delovne knjižice.

Slušna povelja so določena v navodilih. Slušna povelja so praviloma normalno izgovorjena kratka povelja, ki so sestavljena iz ene besede. Ta povelja so lahko dana v katerem koli jeziku, vendar pa mora biti za posamezno dejanje vselej izgovorjeno isto slušno povelje, (to velja za vse discipline). Slušna povelja, ki so navedena v navodilih predstavljajo priporočilo. Za enako izvedbo vaje je treba vselej uporabiti isto besedo.

Če na tekmovanju sodeluje več udeležencev na isti izpitni stopnji, je treba vrstni red določiti z žrebom.

Vodniki psov s telesnimi omejitvami, ki zaradi svoje telesne prizadetosti psa ne morejo voditi na levi strani, smejo psa voditi tudi na desni strani. V teh primerih veljajo določbe, ki so v pričujočem Izpitnem pravilniku navedene glede vodenja psa na levi strani analogno tudi za njegovo vodenje na vodnikovi desni stran.

Vsako izpitno stopnjo je mogoče poljubno pogosto ponavljati. S psom je dovoljeno nastopiti vselej le po programu najvišje dosežene izpitne stopnje, razen če s preizkusom ni povezana razvrstitev udeležencev oz. njihove kvalifikacije.

Obveznost nošenja ovratnice/povodca

Iz zavarovalno-pravnih razlogov mora vodnik med celotnim potekom preizkušnje nositi s seboj povodec, ki ga ima obešenega čez rame (in sicer tako, da je zapiralo na nasprotni strani od tiste, na kateri vodi psa), ali pa ga ima spravljenega tako, da le ta ni viden. Vse to vključuje seveda tudi to, da pes ves čas nosi ovratnico oz. oprsnico. Sodnik mora biti zato ves čas in pri vseh disciplinah še posebej pozoren na obveznost nošenja ovratnice oz. oprsnice. Dovoljene so vse vrste ovratnic in oprsnic vendar ne smejo imeti bodic, krempljev ali kakršnih koli drugih kaveljčkov. Če pes nosi kovinsko ovratnico mora le ta biti enojna, ohlapna s podolgovatimi členki. Ovratnica ali oprsnica se mora psu ohlapno prilagati. Tako imenovane »ovratnice proti klopom« je treba psu pred preizkušnjo sneti.

Vrsta oz. kakovost ovratnice, še posebej kar zadeva njeno težo, ne sme odstopati od trgovsko običajne izvedbe. V kolikor sodnik sumi, da gre za manipuliranje, lahko zahteva tudi, da se ovratnico psu zamenja. Vendar pa mora to storiti še pred začetkom posamezne discipline. Ob sumu na prevaro (zakrite bodice ipd.) mora sodnik udeleženca z diskvalifikacijo izločiti iz nadaljnega tekmovanja. Vpis: »diskvalifikacija zaradi nešportnega vedenja«, razveljavijo se vse dotlej dosežene točke.

Pri izpitih nižjih stopenj IPS A, A1, IPS B-BH in IBGH 1-3 je dovoljena uporaba ostalih ovratnic, ki niso kovinske (usnjene, platnene, PVC....). Poleg take ovratnice lahko pes nosi tudi oprsnico (pri BGH 1-3 oprsnica ni dovoljena). Na nižjih izpitih je dovoljeno opravljati vajo odlaganja z motenjem na tleh na pregrinjalu.

Prekinitev zaradi bolezni/poškodbe

Ravnanje v primeru, ko pes med samo preizkušnjo zboli ali se poškoduje:

Če vodnik psa javi, da je njegov pes bolan oz. poškodovan, in sicer po tem, ko je pes že opravil določeno disciplino, mora s psom k veterinarju, ki mora to tudi potrditi. Vpis v izpitno dokumentacijo je naslednji: »prekinitev zaradi bolezni«. Če vodnik psa zavrača obisk pri veterinarju, je vpis v izpitno dokumentacijo naslednji: »nezadostno zaradi prekinitve«. Veterinarsko potrdilo o bolezni je mogoče predložiti tudi naknadno. Vendar če

vodnik psa v roku naslednjih 4 dni ne predloži ustreznega veterinarskega potrdila, je treba v izpitno dokumentacijo oz. v delovno knjižico, ki jo sodnik vzame s seboj, prav tako vpisati npr. »nezadostno zaradi prekinitve«. Izpitno dokumentacijo oz. delovno knjižico je treba vodniku psa poslati nazaj. Če vodnik psa nasprotuje, da bi sodnik vzela s seboj izpitno dokumentacijo /delovno knjižico, je treba v to takoj vpisati npr. »nezadostno zaradi prekinitve«. V primeru, ko sodnik vzame delovno knjižico s seboj, vodnik psa krije pošne stroške pošiljanja nazaj.

Opomba: to pa ne zadeva ravnanja v primeru, ko lahko sodnik tudi po lastni presoji prekine preizkušnjo, če ugotovi, da je pes bolan ali poškodovan.

Obveznost nošenja nagobčnika

Upoštevati je treba predpise o vodenju psov na javnih mestih. Vodniki psov, ki so s svojim psi vezani na te ureditve, smejo pse voditi z nagobčnikom tudi npr. pri preizkusu psa v urbanem okolju, ki je del izpita B-BH.

Pogoji za udeležbo na preizkušnjah

Na dan izpita oz. prireditve mora pes dopolniti predpisano starost. Izjeme pri tem niso dovoljene. Pogoj za udeležbo na izpitih (BGH 1-3) je uspešno opravljen izpit za psa spremljevalca B-BH. Izpiti BGH se opravljajo po vrsti od 1 do 3. V kolikor ima pes opravljen izpiti Obedience 1 ali IGP-1 lahko opravlja izpit IBGH-3 brez predhodnega opravljanja izpitov IBGH 1-2.

Izpit minimalna starost

IPS A	12 mesecev	BGH 1	15 mesecev
A1	13 mesecev	BGH 2	15 mesecev
IPS B-BH	14 mesecev	BGH 3	15 mesecev

Na izpiti in prireditvah lahko sodelujejo vsi psi ne glede na velikost, pasmo ali poreklo oz. rodovnik. Vendar pa mora biti pes sposoben izpolniti zahteve tega Izpitnega pravilnika.

Vodnik se lahko na isti dan udeleži le ene prireditve. Na isti prireditvi lahko vodi največ dva psa. Posamezni pes lahko na isti dan opravlja le en izpit. Goneče psice smejo nastopiti na vseh izpitih/tekmovanjih, vendar morajo biti nastanjene ločeno od ostalih udeležencev izpita in nastopajo na koncu prireditve. Na izpiti in prireditvah pa ne smejo nastopiti vidno breje psice, doječe psice, ter psice v spremstvu mladičev. Bolne živali in živali, pri katerih obstoji sum za nalezljive bolezni, je treba iz izpitov oz. tekmovanja izločiti.

Preizkus značaja

Značaj psa je treba presojati med celotnim potekom preizkušnje (vključno z razglasitvijo rezultatov oz. zmagovalcev). Če določen pes v teku same prireditve izstopa zaradi svojih značajskih hib, njegovega značaja ni mogoče oceniti kot naravnega in sproščenega, tudi če so bili predhodni deli izpita ocenjeni s pozitivno oceno. Če je pes zaradi negativne presoje značaja izločen iz preizkušnje, je treba razlog za to vpisati v vsakokratno izpitno dokumentacijo. Takšnega psa je treba diskvalificirati.

Agresivnost

Agresivne pse je prepovedano voditi na teren preizkušnje.

Pes, ki v katerikoli fazi in trenutku tekmovanja ali izpita (pred, med ali po preizkušnji) ugrizne ali poskuša ugrizniti, napade ali poskuša napasti druge pse ali ljudi, je nemudoma diskvalificiran. Psu se odvzamejo vse osvojene točke, tudi v primeru, da je preizkušnja že

zaključena. V primeru dvodnevni dogodkov, se diskvalifikacija prenese tudi na drugi tekmovalni dan in avtomatsko onemogoči udeležbo psu tudi naslednji tekmovalni dan.

Vodniki takšnih psov morajo pred naslednjim tekmovanjem ali izpitom dokazati, da so ponovno opravljali preizkušnjo IPS B-BH za psa spremljevalca. Diskvalifikacija se na dan preizkušnje s strani sodnika vpiše na ocenjevalne liste in delovno knjižico.

Vpis: »Diskvalifikacija – pomanjkljiva socializacija, pes mora ponovno opravljati izpit B-BH« Sodnik ocenjevalne liste z vpisano diskvalifikacijo pošlje Komisiji za šolanje. Le-ta vodniku sporoči termin in kraj ponovnega opravljanja preizkusa za psa spremljevalca, o tem pa obvesti tudi sodnika, ki je izdal diskvalifikacijo.

Izvajanje kontrole identitete

Kontrola identitete je nujen sestavni del preizkusa značaja. Ta se izvede tako, da se pomočjo čitalnika odčita njegovo številko mikročipa. Sodniki morajo v izpitni dokumentaciji potrditi, da so to kontrolo opravili. Psi, katerih identitete ni mogoče jasno ugotoviti, ne smejo sodelovati na nobeni tovrstni prireditvi.

Diskvalifikacija

Če pes med izvajanjem izpita zapusti vodnika ali vadišče oz. ni pod vodnikovo kontrolo ter se tudi na tretji vodnikov poziv ne odzove in ne vrne k njemu, je treba tekmovalni par diskvalificirati oz. izločiti iz nadaljnega poteka preizkušnje. Ob diskvalifikaciji se vodniku in psu odvzamejo vse točke, ki jih je dosegel dotlej. V delovno knjižico se v tem primeru ne vpiše niti ocena niti točke ampak DIS (diskvalifikacija).

Če sodnik med potekom samega izpita ugotovi nešportno vedenje vodnika, (npr. če je ta alkoholiziran, nosi s seboj motivacijske predmete in/ali hrano), če ugotovi kršitve Izpitnega pravilnika, kršitve določil o zaščiti živali ali moralno sporno vedenje vodnika, mora tekmovalni par diskvalificirati oz. izločiti iz nadaljnega poteka preizkušnje.

V primeru diskvalifikacije ni razlage o predhodnem delu.

Druga določila

Navodila o preizkušnjah IPS A, A1, IPS B-BH in BGH 1-3 so interna dopolnitev veljavnih FCI/IPO navodil. Krovna pravila kot so dovoljenje za pristop k izpitu, dovoljenje za organizacijo in izbor terminov, ocenjevalni obrazci, vodje prireditve, disciplinska odgovornost, pravila glede dopinga in drugo se smiselno povzemajo in uporabljajo na podlagi krovni pravilnikov.

Posebne določbe

Psi, ki so vpisani v slovensko rodovno knjigo (SLR) oz. so v polnem ali delnem lastništvu državljana Republike Slovenije morajo izpit B-BH opraviti pred slovenskim sodnikom v Republiki Sloveniji.

Izpit za psa spremljevalca IPS A

Splošne določbe

Vsaka posamezna vaja se začne in konča v osnovnem položaju. V osnovnem položaju sedi pes poravnano, mirno in pozorno na vodnikovi levi strani, tako da se plečka psa poravnava oz. zaključuje ob vodnikovem kolenu. Pes in vodnik se lahko na začetku posamezne vaje v osnovni položaj postavita le enkrat. Vodnik stoji v osnovnem položaju v športni drži. Razkoračena stoja ni dovoljena. Končni osnovni položaj predhodne vaje je lahko uporabljen že tudi kot začetni osnovni položaj za naslednjo vajo. Pomoč s telesom ni dovoljena. V kolikor se vodnik tega poslužuje, mu mora sodnik odbiti točke. Vodnik s seboj ne sme nositi motivacijskih pripomočkov. Če vodnik zaradi svojih telesnih omejitev določenega dela vaje ne more izvesti pravilno, mora to še pred začetkom izpita sporočiti sodniku. Če vodnikova telesna omejitev ne dopušča, da bi psa vodil na svoji levi strani, lahko psa ustrezno vodi tudi na desni strani.

Sodnik da znak za začetek vaje. Vse nadaljnje elemente, kot so obrati, zaustavljanje, menjava hitrosti oz. vrste gibanja itn. se izvaja brez sodnikovih navodil. Vendar pa je dovoljeno, da vodnik sodnika za ta navodila poprosi.

Kratka pohvala je dovoljena po zaključku vsake vaje in izključno v osnovnem položaju. Nato se lahko vodnik in pes ponovno postavita v osnovni položaj. Vendar pa mora biti med kratko pohvalo ter med novim začetkom vaje zaznaven premor (ca. 3 sekunde). Med posameznimi vajami mora pes hoditi ob vodnikovi levi nogi.

Za pozitivno oceno mora pes doseči najmanj 70% vseh možnih točk.

Sestava izpita in točke:

Vaja 1	Vodljivost na povodcu	30 točk
Vaja 2	Obnašanje psa v skupini	20 točk
Vaja 3	Sedi z ustavljanjem	20 točk
Vaja 4	Prostor in odpoklic	20 točk
Vaja 5	Odlaganje z motenjem	10 točk
Skupaj		100 točk

1. Vodljivost na povodcu (30 točk)

Slušno povelje: »poleg«

Izvedba: Iz osnovnega položaja mora pes, ki nosi običajno ovratnico ali oprsnico na vodnikovo SP »poleg« pozorno in z veseljem slediti svojemu vodniku. Ovratnica pri tem ne sme biti na zateg. Vodnik s svojim psom zavzame osnovni položaj tedaj, ko je tudi drugi vodnik, ki je svojega psa peljal na odlaganje, zavzel položaj za začetek izvajanja vaje »odlaganje z motenjem«. Od tega trenutka dalje, se pravi, ko se v osnovni položaj postavita oba vodnika s svojima psoma, se za oba začne ocenjevanje.

Na začetku vaje gre vodnik s svojim psom 50 korakov naravnost ne da bi se pri tem zaustavljal. Po obratu levo okrog in po nadaljnjih 10 do 15 korakov pokaže vodnik, vselej ob SP »poleg«, še tek in počasno hojo (vsakokrat po 10-15 korakov). Prehod iz teka v počasno hojo mora biti izveden brez vmesnih korakov.

Različne vrste gibanja se morajo v hitrosti občutno razlikovati. Vodnik in pes morata skladno s skico v normalnem koraku izvesti nato dva zavoja v desno, enega v levo ter dva obrata, kot tudi ustavljanje z usedanjem po drugem obratu. Pes mora biti pri tem vselej s

plečko v višini kolena na vodnikovi levi strani. Pri tem ne sme uhajati naprej, zaostajati ali se odmikati vstran. Ustavljanje z usedanjem je treba prikazati najmanj enkrat v normalnem koraku, skladno s skico, po drugem obratu. Vodnik lahko da SP »poleg« na začetku vaje, ob vsaki spremembi hitrosti oz. vrste gibanja ter na obratih in zavojih. Ko se vodnik ustavi, se mora pes hitro, brez vodnikovega vplivanja uvesti. Pri tem je dovoljeno povelje »sedi«. Vodnik pri tem ne sme spreminjati svojega osnovnega položaja, še posebej se ne sme prilagajati psu, ki se je morda usedel nekoliko vstran. Vodnik mora imeti povodec v levi roki in povodec mora biti popuščen. Vodnik izvaja obrat v levo okrog (tako, da se na mestu zavrti za 180 stopinj). Izvedba obratov je dovoljena na dva načina:

- Pes se obrača desno, medtem ko se vodnik vrti v levo in gre zadaj za vodnikom

- Pes naredi obrat skupaj z vodnikom tako, da ostane na njegovi levi strani
Na določenem izpitu je mogoče prikazati le eno od obeh omenjenih variant.

Po končani vaji gre vodnik s psom na sodnikov proti skupini oseb.

Ocenjevanje: Zaostajanje psa, uhajanje naprej, stransko odmikanje kot tudi obotavljivo zaustavljanje vodnika pri obratih štejejo za napako.

2. Obnašanje psa v skupini ljudi (20 točk)

Slušno povelje: »poleg«

Izvedba: Po končani vaji »vodljivost na povodcu« gre vodnik s psom v skupino najmanj štirih oseb. Osebe mirujejo in so postavljene v navidezni kvadrat. Razdalja med osebami je približno štiri metre. Vodnik gre skozi skupino, po 10 korakih se obrne, vrne v skupino in se ustavi. Na sodnikov znak se osebe vodniku in psu približajo do razdalje enega metra, se ustavijo in obmirujejo. Na sodnikov znak se osebe v skupini vrnejo na svoje izhodiščne točke in vodnik s psom zapusti skupino.

Ocenjevanje: Sodnik mora še posebej pozorno opazovati naslednje:

- Obnašanje psa v skupini (pes mora biti pozoren do vodnika).

- Če je pes agresiven ali negotov, ga je sodnik dolžan diskvalificirati.

3. Sedi z ustavljanjem (20 točk)

Slušno povelje: »poleg« , »sedi«

Izvedba: Vodnik stoji v osnovnem položaju. Na sodnikov znak gre vodnik z navezanim psom naprej, po 10 do 15 korakih se ustavi in poveljuje psu »sedi«. Ko se pes usede, ga odpne in se od psa oddalji 15 korakov, se ustavi in obrne proti psu. Na sodnikov znak se vrne do psa in na ponoven sodnikov znak psa pripne.

Ocenjevanje: Če pes obstoji ali se uleže, pa kljub temu ostane na mestu, mu odštejemo 7 točk

4. Prostor in odpoklic (20 točk)

Slušno povelje: »prostor«, »sem«, »poleg«

Izvedba: Iz osnovnega položaja (vodnik vajo nadaljuje tam, kjer je zaključil vajo sedenja) gre vodnik z navezanim psom 10 do 15 korakov naprej, se ustavi in poveljuje psu »prostor«. Ko se pes uleže ga odpne in se oddalji 30 korakov. Nato se ustavi in obrne proti psu. Na znak sodnika vodnik pokliče psa. Pes mora veselo in hitro priteči k vodniku in se uvesti tesno pred njim. Na vodnikovo povelje »poleg« mora pes hitro zavzeti osnovni položaj ob vodnikovi levi nogi. Na sodnikov znak vodnik pripne psa.

Ocenjevanje: Če pes ob povelju »prostor« sedi ali stoji, vendar ostane v tem položaju do odpoklica, se mu odšteje 5 točk.

5. Odlaganje z motenjem (10 točk)

Slušno povelje: »prostor«, »sedi«

Izvedba: Preden drugi pes začne s 1. vajo, se vodnik s psom na povodcu, napoti na določeno mesto kjer bo odložil psa in se postavi v osnovni položaj. Na sodnikov znak vodnik odpne psu povodec in psa pripne na že vnaprej pripravljen in pritrjen varovalni povodec, ki je dolg 2 metra. Pri psu se ne sme puščati nobenih predmetov. Varovalni povodec mora biti trdno pritrjen na nepremičen objekt. Iz osnovnega položaja vodnik na sodnikov znak odloži psa s poveljem »prostor«. Nato se vodnik, na sodnikov znak, ne da bi se pri tem oziral nazaj, napoti vsaj 30 korakov vstran od psa po območju vadišča ter mirno obstane v vidnem polju psa, lahko je obrnjen proti psu. Pes mora brez vplivanja vodnika mirno ležati na mestu, medtem ko drug pes izvaja vaje od 1 do 4. Na sodnikov znak se vodnik napoti do psa ter se postavi na njegovo desno stran. Po ca. 3 sekundah se mora pes na sodnikov znak ter na slušno povelje vodnika »sedi«, hitro in poravnano usesti v osnovni položaj. Nato psu odpne varovalni povodec in ga pripne na svoj povodec. Na sodnikov vodniku znak vodnik in pes zapustita mesto odlaganja. Psice in psi se odlagajo ločeno.

Ocenjevanje:

Nemirno vedenje vodnika, nemirno ležanje psa oz. njegovo prezgodnje vstajanje/vsedanje, medtem ko gre vodnik ponj, se ocenijo z ustreznim odbitkom točk. Če pes stoji ali sedi, vendar pa ostane na mestu odlaganja, prejme zadovoljivo oceno. Če se pes za več dolžino telesa oddalji od mesta odlaganja se vajo oceni kot pomanjkljivo.

Tekmovalni program A1

Splošne določbe

Vodniki vaje poslušnosti opravljajo v paru. V kolikor je število neparno, lahko delajo v trojki, oziroma mora organizator preskrbeti rezervnega psa. En vodnik s psom opravlja vaje poslušnosti, drugi pes opravlja vajo odlaganja.

Glavna povelja so normalno izrečene, kratke posamezne besede. Uporablja se lahko katerikoli jezik, vendar pa mora biti za isto dejanje uporabljena ista beseda. V kolikor pes še po tretji ponovitvi povelja vaje ne izvede, se vajo prekine brez ocene. Pri odpoklicu se lahko namesto povelja "sem" uporabi ime psa. Uporaba imena sočasno s poveljem "sem" pa velja kot dvojno povelje.

Obrat okrog vodnik lahko izvede na dva načina, vendar mora biti obrat vodnika vedno levo krog. Pes pri obratu lahko obkroži ali pa ostane ob levi nogi tako, da se zasuka z vodnikom. Pri vodenju psa, mora biti povodec v levi roki vodnika.

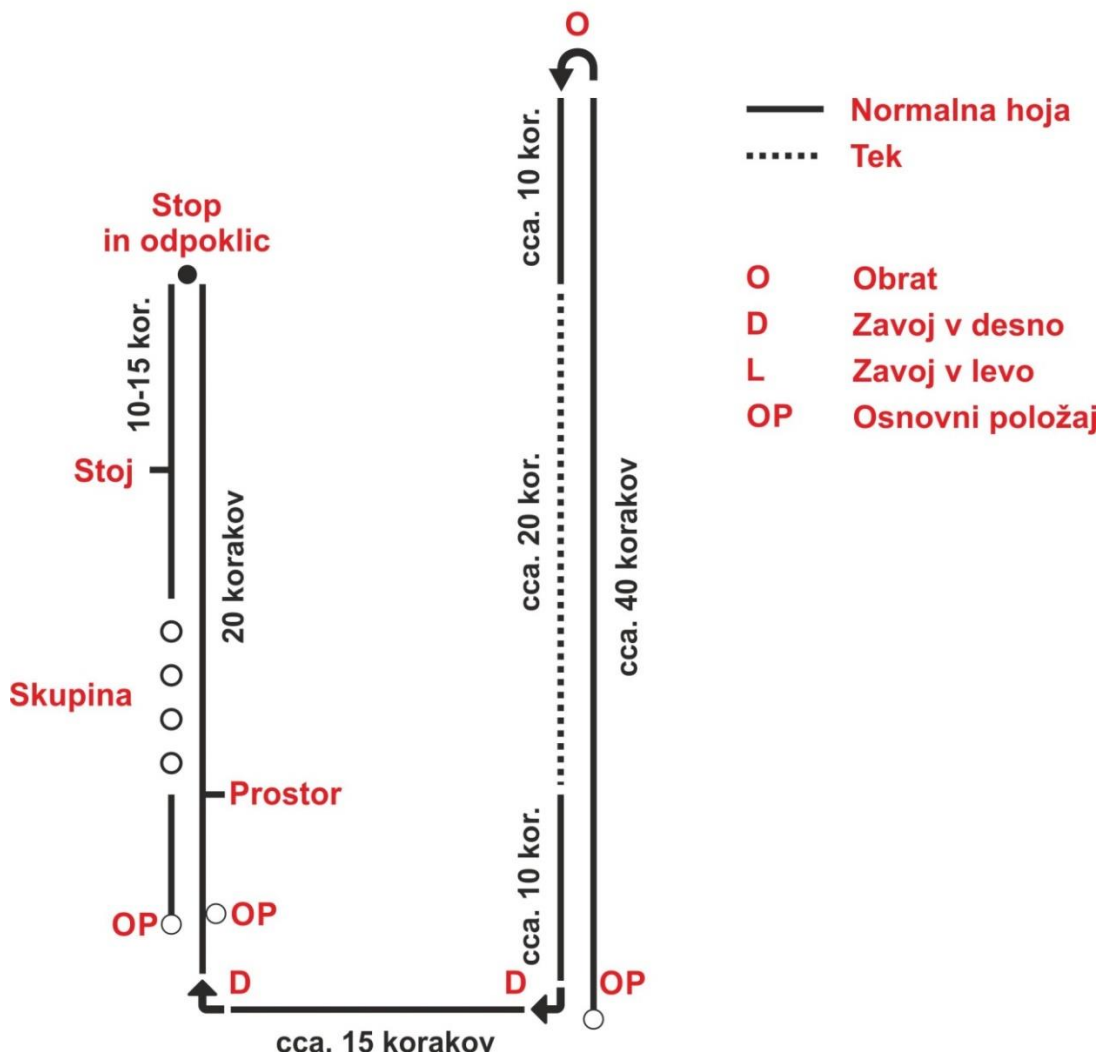
Pri prijavi mora biti pes nenavezan in v osnovnem položaju. Po končanih vajah, se vodnika s psom odjavita pri sodniku in na sodnikov znak pripneta psa. Tudi pri odjavi mora biti pes v osnovnem položaju.

V kolikor v isti stopnji nastopa več udeležencev, je potrebno vrstni red določiti z žrebom.

Pes mora sedeti ob vodnikovi levi nogi s svojo desno Plečko poravnano z vodnikovim kolenom. Vodnik lahko pred začetkom vsake vaje zavzame osnovni položaj le enkrat. Vodnik mora športno stati v osnovnem položaju. Razkoračen položaj ni dovoljen. Končni položaj zadnje izvedene vaje, je lahko tudi začetni položaj nove vaje. Dodatna povelja s telesom niso dovoljena. V kolikor jih vodnik uporabi, se mu zato odšteje ustrezno število točk. Pohvala psa je dovoljena le po vsaki končani vaji. Vodenje s pomočjo igračk ali drugih pripomočkov za spodbujanje nagonov, ni dovoljeno. V kolikor vodnik ali vodnica psa ne more vaj izvesti pravilno zaradi invalidnosti, mora pred izvajanjem izpita s tem dejstvom seznaniti uradujočega sodnika. V kolikor vodnik psa zaradi invalidnosti ne more psa voditi ob levi nogi, je dopuščeno vodenje ob desni nogi.

Vaja 1	Prosta vodljivost	20 točk
Vaja 2	Prostor v gibanju in odpoklic	20 točk
Vaja 3	Stoj	20 točk
Vaja 4	Skupina oseb	20 točk
Vaja 5	Odlaganje z motenjem	20 točk
Skupaj		100 točk

Shema vodljivosti IPS A1

1. Prosta vodljivost (20 točk)

Slušno povelje: »poleg«

Slušno povelje je dovoljeno samo na začetku vaje in pri spremembah gibanja/tempa.

Vaja se prične z osnovnim položajem in mora na vodnikovo povelje le- temu veselo slediti.

Izvedba: Vodnik pride z nenavezanim psom v vaji »poleg« do sodnika in se s psom, ki je v sedečem položaju, predstavi sodniku. Iz poravnane osnovnega položaja mora pes na povelje za spremljanje »poleg« pozorno, veselo in poravnano slediti vodniku, s plečko v nivoju kolena, na levi strani vodnika. Na začetku vaje gre vodnik s psom 40 korakov, brez ustavljanja, naravnost. Po obratu sledi še 10 korakov, nato vodnik pokaže tek najmanj 15 in največ 20 korakov. Prehod iz teka v normalno hojo poteka brez vmesnih korakov. Posamezna sprememba tempa mora biti prikazana z razločno spremembo hitrosti. Potem mora prikazati 2 x desni obrat. Po cca. 5 korakih se vodnik in pes ustavita. Ob ustavljanju se mora pes takoj samostojno, hitro ter poravnano usesti. Pes mora ves čas vaje hoditi z desno Plečko ob vodnikovi levi nogi in pri tem ne sme ne prehitovati, zaostajati ali pa hoditi v stran.

Ocenjevanje: prehitovanje, odmik v stran, zaostajanje, počasno ali zadržano usedanje, dodatna povelja, pomoč s položajem telesa, nepozornost v kateremkoli tempu, na obratih in potrto psa, se ustrezno odštevajo.

2. Prostor v gibanju in odpoklic (20 točk)

Slušno povelje: »poleg«, »prostor«, »sem«, »poleg«

Izvedba: Iz poravnane osnovnega položaja gre vodnik na znak sodnika s psom v prosti vodljivosti naravnost. Po 10 do 15 korakov se mora pes na povelje »prostor« uleči v smeri gibanja, ne da bi se vodnik zato ustavil, spremenil hitrost ali se ozrl. Vodnik gre še 20 korakov naravnost, se ustavi in se takoj obrne proti psu, ki mirno leži. Na znak sodnika pokliče psa s poveljem »sem« ali z imenom psa. Pes mora priti veselo, hitro, v ravni liniji in se uvesti tesno, naravnost pred vodnika. Na povelje »poleg« se mora pes hitro in poravnano uvesti levo zraven vodnika s plečko v nivoju kolena.

Ocenjevanje: Napaka v razvoju vaje, počasno vleganje, nemirno ležanje, počasen prihod oz. sprememba hitrosti pri odpoklicu, razkoračena staja vodnika, napaka pri usedanju pred vodnika in pri zaključku, se ustrezno odštejejo. Če pes stoji ali sedi po povelju »prostor«, se odšteje 7 točk.

3. Stoj (20 točk)

Slušno povelje: »poleg« in »stoj«

Izvedba: Iz poravnane osnovnega položaja gre vodnik s psom naravnost. Po cca. 10-15 korakov se mora pes na povelje »stoj« takoj ustaviti, istočasno z vodnikom. Po ca. 3 sek. na znak sodnika nadaljujeta naslednjo vajo.

Ocenjevanje: Napaka v razvoju vaje, nemirno stanje, premikanje naprej, nemir vodnika in psa. Če pes v vaji obsedi ali obleži, se odšteje 10 točk.

4. Skupina oseb (20 točk)

Slušno povelje: »poleg«

Izvedba: Na znak sodnika gre vodnik s psom v skupino štirih oseb. Skupina je postavljena zaporedno vodnik gre skozi skupino najprej po levi strani in izstopi po desni strani med izvajanjem vaje v skupini vodnik s psom pride 2x tesno v stik z osebo v skupini. Po izhodu iz skupine se vodnik in pes po (cca.) 5 korakov ustavita. Ob ustavljanju se mora pes takoj samostojno, hitro ter poravnano uvesti. Sodnik lahko zahteva ponovitev vaje.

Ocenjevanje: Napaka v razvoju in zaključku vaje, napačen prihod v skupino, odmik v stran, zaostajanje, dodatna povelja, pomoč s položajem telesa, delo psa, ki se v skupini vede nekoliko nesigurno, nemirno in rahlo negotovo se ustrezno odšteje.

5. Odlaganje psa z motenjem (20 točk)

Slušno povelje: »prostor«

Izvedba: Preden drugi pes začne s 1. vajo, se vodnik s psom na napoti na določeno mesto kjer bo odložil psa in se postavi v osnovni položaj. Na sodnikov znak psa pripne na že vnaprej pripravljen varovalni povodec, ki je dolg 2 metra. Varovalni povodec mora biti trdno pritrjen na nepremičen objekt. Iz osnovnega položaja vodnik odloži psa s poveljem »prostor«. Pri psu se ne sme puščati nobenih predmetov. Vodnik na znak sodnika odide v določeni smeri ne da bi se ozrl, 30 korakov od psa in mirno obstoji v zornem kotu psa, vendar s hrbtno obrnjen proti psu. Pes mora brez vplivanja vodnika mirno ležati, medtem ko drugi pes izvaja vaje od 1-4. Na sodnikov znak se vodnik napoti do psa ter se postavi na njegovo desno stran. Po ca. 3 sekundah se mora pes na sodnikov znak ter na slušno povelje vodnika »sedi«, hitro in poravnano uvesti v osnovni položaj. Nato psu odpne varovalni povodec. Na sodnikov vodniku znak vodnik in pes zapustita mesto odlaganja. Na sodnikov znak po odjavi vodnik pripne psa na povodec. Psice in psi se odlagajo ločeno.

Ocenjevanje: nemirno vedenje vodnika kakor tudi druga skrita pomoč, nemirno sedenje psa ali prezgodnje vstajanje ob pobiranju, se ustrezno odštejejo. Če pes leži ali stoji, pri tem pa ostane na mestu odlaganja, dobi delno oceno. Če se pes zapusti mesto odlaganja, preden pes, ki dela v paru, zaključi 3. vajo, se ga oceni z "0"točkami. Če zapusti mesto odlaganja po 3. vaji, dobi delno oceno. V kolikor gre pes vodniku pred pobiranjem nasproti, se mu odšteje do 3 točke.

Izpit za psa spremljevalca IPS B-BH

Izpit za psa spremljevalca s strokovnim izpitom za vodnika in preizkusom obnašanja v urbanem okolju.

Izpit B-BH je sestavljen iz treh delov:

- Strokovni izpit za vodnika psa spremljevalca
- Izpit za psa spremljevalca na vadišču
- Preizkus obnašanja v urbanem okolju

Strokovni izpit za vodnika psa spremljevalca

Strokovni izpit za vodnika psa spremljevalca je sestavni del »izpita za psa spremljevalca s preizkusom obnašanja v urbanem okolju«. Strokovni izpit za vodnika psa je pogoj, ki ga mora vodnik/kandidat izpolniti, za pridobitev naziva vodnik psa spremljevalca in za priznanje izpita za psa spremljevalca s preizkusom obnašanja v urbanem okolju. Izvaja se pred prvim in drugim delom izpita. Strokovni izpit se izvaja v pisni obliki, in sicer v obliki testa z vprašanji iz etologije, teorije učenja,

veterine, kinologije in predpisov s področja varstva živali. Test je pozitiven v primeru, da ga je kandidat dosegal najmanj 70% možnih točk. V primeru, da je kandidat dosegel 50% ali več odstotni rezultat, lahko ponavlja izpit še istega dne. V primeru nižjega rezultata je možna ponovitev po poteku treh tednov, če je pes pozitivno opravil praktični del izpita. Za izvedbo tovrstne ponovitve, je potrebno podati pisno prošnjo KzŠ/KZS, ki takšno ponovitev odobri, ko preveri izpolnjevanje pogojev.

Vodnik, ki je opravil test za vodnika v okviru izpita B-BH dobi izkaznico »vodnik psa spremljevalca«. Ob pristopu na izpit B-BH z drugim psom takemu vodniku ni potrebno še enkrat opraviti testa.

Splošne določbe

Vsaka posamezna vaja se začne in konča v osnovnem položaju. V osnovnem položaju sedi pes poravnano, mirno in pozorno na vodnikovi levi strani, tako da se plečka psa poravna oz. zaključí ob vodnikovem kolenu. Pes in vodnik se lahko na začetku posamezne vaje v osnovni položaj postavita le enkrat. Vodnik stoji v osnovnem položaju v športni drži. Razkoračena stoja ni dovoljena. Končni osnovni položaj predhodne vaje je lahko uporabljen že tudi kot začetni osnovni položaj za naslednjo vajo. Pomoč s telesom ni dovoljena. V kolikor se vodnik tega poslužuje, mu mora sodnik odbiti točke. Vodnik s seboj ne sme nositi motivacijskih pripomočkov. Če vodnik zaradi svojih telesnih omejitev določenega dela vaje ne more izvesti pravilno, mora to še pred začetkom izpita sporočiti sodniku. Če vodnikova telesna omejitev ne dopušča, da bi psa vodil na svoji levi strani, lahko psa ustrezno vodi tudi na desni strani.

Sodnik da znak za začetek vaje. Vse nadaljnje elemente, kot so obrati, zaustavljanje, menjava hitrosti oz. vrste gibanja itn. se izvaja brez sodnikovih navodil. Vendar pa je dovoljeno, da vodnik sodnika za ta navodila poprosi.

Pohvala psa je dovoljena le po vsaki končani vaji. Nato se lahko vodnik in pes ponovno postavita v osnovni položaj. Vendar pa mora biti med kratko pohvalo ter med novim začetkom vaje zaznaven premor (ca. 3 sekunde). Med posameznimi vajami mora pes hoditi ob vodnikovi levi nogi.

Za pozitivno oceno mora pes doseči najmanj 70% vseh možnih točk.

Sestava izpita in točke:

Vaja 1	Vodljivost na povodcu	15 točk
Vaja 2	Prosta vodljivost	15 točk
Vaja 3	Sedi z ustavljanjem	10 točk
Vaja 4	Prostor in odpoklic	10 točk
Vaja 5	Odlaganje z motenjem	10 točk
Skupaj		60 točk

1. Vodljivost na povodcu (15 točk)

Slušno povelje: »poleg«

Izvedba: Iz osnovnega položaja mora pes, ki nosi običajno ovratnico ali oprsnico na vodnikovo SP »poleg« pozorno in z veseljem slediti svojemu vodniku. Ovratnica pri tem ne sme biti na zateg. Vodnik s svojim psom zavzame osnovni položaj tedaj, ko je tudi drugi vodnik, ki je svojega psa peljal na odlaganje, zavzel položaj za začetek izvajanje vaje »odlaganje z motenjem«. Od tega trenutka dalje, se pravi, ko se v osnovni položaj postavi oba vodnika s svojima psoma, se za oba začne ocenjevanje.

Na začetku vaje gre vodnik s svojim psom naravnost ne da bi se pri tem zaustavljal. Po obratu levo okrog in po nadaljnjih 10 do 15 korakov pokaže vodnik, vselej ob SP »poleg«, še tek in počasno hojo (vsakokrat po 10-15 korakov). Prehod iz teka v počasno hojo mora biti izveden brez vmesnih korakov.

Različne vrste gibanja se morajo v hitrosti občutno razlikovati. Vodnik in pes morata skladno s skico v normalnem koraku izvesti nato dva zavoja v desno, enega v levo ter dva obrata, kot tudi ustavljanje z usedanjem po drugem obratu. Pes mora biti pri tem vselej s plečko v višini kolena na vodnikovi levi strani. Pri tem ne sme uhajati naprej, zaostajati ali se odmikati vstran. Ustavljanje z usedanjem je treba prikazati najmanj enkrat v normalnem koraku, skladno s skico, po drugem obratu.

Vodnik lahko da SP »poleg« na začetku vaje, ob vsaki spremembi hitrosti oz. vrste gibanja. Ko se vodnik ustavi, se mora pes hitro, brez vodnikovega vplivanja usesti. Vodnik pri tem ne sme spreminjati svojega osnovnega položaja, še posebej se ne sme prilagajati psu, ki se je morda usedel nekoliko vstran. Vodnik mora imeti povodec v levi roki in povodec mora biti popuščen. Vodnik izvaja obrat v levo okrog (tako, da se na mestu zavrti za 180 stopinj).

Izvedba obratov je dovoljena na dva načina:

- Pes se obrača desno, medtem ko se vodnik vrti v levo in gre zadaj za vodnikom
- Pes naredi obrat skupaj z vodnikom tako, da ostane na njegovi levi strani

Na določenem izpitu je mogoče prikazati le eno od obeh omenjenih variant.

Po končani vaji gre vodnik s svojim psom na sodnikov proti skupini oseb.

Skupina

Hojo skozi skupino premikajočih se oseb je treba prikazati na povodcu. Pri tem morata vodnik in pes obiti eno osebo po desni in eno po levi strani (npr. v obliki osmice) ter se v skupini v bližini ene izmed oseb najmanj enkrat ustaviti. Sodniku je prepuščeno, da zahteva ponovitev vaje. Na sodnikov znak vodnik s psom zapusti skupino ter se postavi v osnovni položaj. Vodnik lahko psa pohvali šele ko zapustita skupino v zaključnem osnovnem položaju.

Ocenjevanje: Zaostajanje psa, uhajanje naprej, stransko odmikanje kot tudi obotavljivo zaustavljanje vodnika pri obratih štejejo za napako.

2. Prosta vodljivost (15 točk)

Slušno povelje: »poleg«

Izvedba: Na sodnikov znak vodnik psu v osnovnem položaju sname povodec. Vodnik si povodec obesí okrog ramena ali pa ga spravi v žep (na nasprotni strani od tiste, na kateri je pes). Na začetku vaje gre vodnik s svojim psom 50 korakov naravnost, ne da bi se pri tem zaustavljajal. Po obratu levo okrog in po nadaljnjih 10 do 15 korakov pokaže vodnik, vselej ob povelju »poleg«, še tek in počasno hojo (vsakokrat po 10-15 korakov). Prehod iz teka v počasno hojo mora biti izveden brez vmesnih korakov. Z končnim osnovnim položajem se vaja zaključi.

3. Sedi z ustavljanjem (10 točk)

Slušno povelje: »poleg« , »sedi«

Izvedba: Iz osnovnega položaja gre vodnik s svojim nenavezanim psom v prosti vodljivosti v smeri naravnost. Po najmanj 10 do 15 korakov se vodnik postavi v osnovni položaj ter da psu slušno povelje »sedi«. Nato se za nadaljnjih 15 korakov oddalji od psa, se obrne proti njemu in obstane. Na sodnikov znak gre vodnik ponovno do svojega psa ter se na njegovi desni strani postavi v osnovni položaj.

Izvedba 2: Vajo je mogoče izvesti tudi brez ustavljanja kot »Sedi v gibanju«

Ocenjevanje: Če pes obstoji ali se uleže, pa kljub temu ostane na mestu, mu odštejemo 5 točk

4. Prostor in odpoklic (10 točk)

Slušno povelje: »prostor«, »sem«, »poleg«

Izvedba: Iz osnovnega položaja gre vodnik s svojim nenavezanim psom v prosti vodljivosti v smeri naravnost. Po najmanj 10 do 15 korakov se vodnik ustavi v osnovnem položaju ter da psu slušno povelje »prostor«. Nato se za nadaljnjih 30 korakov oddalji od psa, se obrne proti njemu in obstane. Na znak sodnika pokliče psa s poveljem »sem« ali z imenom psa. Pes mora veselo, hitro in v ravni liniji priti k vodniku. Sesti mora tesno in naravnost pred vodnika. Na povelje »poleg« se mora pes hitro in poravnano uvesti levo zraven vodnika v osnovni položaj.

Izvedba 2: Vajo je mogoče izvesti tudi brez ustavljanja kot »Prostor v gibanju«

Ocenjevanje: Če pes ob povelju »prostor« sedi ali stoji, vendar ostane v tem položaju do odpoklica, se mu odšteje 5 točk.

5. Odlaganje z motenjem (10 točk)

Slušno povelje: »prostor«, »sedi«

Izvedba: Preden drugi pes začne s 1. vajo, se vodnik s psom na povodcu, napoti na določeno mesto kjer bo odložil psa. Na sodnikov znak vodnik odpne psu povodec. Iz osnovnega položaja vodnik odloži psa s poveljem »prostor« na mesto odlaganja. Nato se vodnik, na sodnikov znak, ne da bi se pri tem oziral nazaj, napoti vsaj 30 korakov v stran od psa po območju vadišča ter mirno obstane v vidnem polju psa, tako da je proti njemu obrnjen s hrbtom.

Pes mora brez vplivanja vodnika mirno ležati na mestu, medtem ko drug pes izvaja vaje od 1 do 4. Na sodnikov znak se vodnik napoti do psa ter se postavi na njegovo desno stran. Po ca. 3 sekundah se mora pes na sodnikov znak ter na slušno povelje vodnika »sedi«, hitro in poravnano uvesti v osnovni položaj. Nato psa pripne na svoj povodec. Na sodnikov vodniku znak vodnik in pes zapustita mesto odlaganja. Psice in psi se odlagajo ločeno.

Ocenjevanje: Nemirno vedenje vodnika, nemirno ležanje psa oz. njegovo prezgodnje vstajanje/usedanje, medtem ko gre vodnik ponj, se ocenijo z ustreznim odbitkom točk. Če pes stoji ali sedi, vendar pa ostane na mestu odlaganja, prejme delno oceno. Če se pes oddalji od mesta odlaganja, še preden je drugi pes končal 2. vajo, je treba vajo oceniti z 0

točkami. Če pes zapusti mesto odlaganja po končani 2. vaji, prejme delno oceno. Če pes vstane, medtem ko gre vodnik ponj, se mu odštejejo do 3 točke.

Preizkus obnašanja v urbanem okolju

Splošno

Preizkus obnašanja v urbanem okolju sestavljajo vaje s katerimi se ugotavlja vedenje v odnosu do ljudi, živali in okolja. Preizkus mora zajemati vsakdanje situacije in se ne sme izvajati v neposredni okolici matičnega društva. Preizkus se mora izvajati v strnjem naselju v času ko se odvija največji promet. Sodnik se dogovori z vodjo prireditve, kje bo preizkus v posameznih vajah potekal (ulica, pot, prostor). Udeleženci izpita in psi ne smejo biti izpostavljeni nevarnosti v prometu, pri izvajanju izpita je potrebno upoštevati vse veljavne predpise (občinske, prometne).

Za izvedbo izpita je potrebno precej časa, zato mora organizator paziti, da ni prijavljenih preveliko število psov. V nasprotnem mora zagotoviti več sodnikov. Psi, ki opravljajo izpit, lahko vsak preizkus opravljajo individualno in so tako tudi ocenjeni. Posamezni preizkusi se ne ocenjujejo s točkami. Za oceno je pomembno kako se pes obnaša skozi celotno vajo, pomanjkljivo opravljene vaje se ne kompenzirajo z drugimi dobro opravljenimi vajami. Pomanjkljivo, oziroma ena neuspešno izvedena vaja pomeni, da sta pes in vodnik neuspešna na celotnem izpitu.

Vaje, ki so v nadaljevanju opisane, lahko sodnik prilagodi glede na situacijo v prometu oz. v naselju. V primeru nejasnosti ima sodnik pravico vajo ponoviti.

Sodniku je prepuščeno, da opredeli način izvajanja izpitov, možnosti so naslednje:

- Vsi udeleženci izpita s svojimi psi najprej opravijo vajo številka 1 in nato vsi preidejo na vajo številka 2, ter tako do vaje 6.
- Vse vaje (od 1 do 6) najprej opravi prvi kandidat s psom in nato vse vaje opravi naslednji kandidat, itd.

Potek preizkusa

Srečanje s skupino ljudi

Vodnik se z navezanim psom sprehaja po prometni ulici. Na znak sodnika morata pes in vodnik (ob upoštevanju prometnih predpisov) prečkati prehod za pešce (semafor, zebra) pri čemer ju ves čas izvajanja vaje spremlja sodnik. Pes mora ves čas preizkusa prostovoljno, s plečko ob vodnikovi levi nogi, spremljati svojega vodnika. Pri srečanju s pešci in v prometu se mora pes obnašati neprizadeto. Vodnik se bo pri izvajanju vaje srečal z pešci, ki bodo vnaprej izbrani. Pri srečanju z njimi pes ne sme biti obremenjen oz. se mora obnašati ravnodušno. Skupina šteje 6 pešcev, oseba iz skupine pri srečanju z vodnikom le tega pozdravi, pes pa mora pri srečanju s to osebo mirno sedeti ali ležati ob vodniku.

Srečanje s kolesarjem

Na znak sodnika gre vodnik s navezanim psom po ulici mimo kolesarja. Po srečanju s kolesarjem, ko je pes že za kolesarjem, le-ta pozvoni. Na določeni razdalji se vodnik s psom obrne in nadaljuje s hojo proti kolesarju, pri srečanju kolesar znova pozvoni. Srečanja potekata vedno tako, da se pes nahaja med vodnikom in kolesarjem. Pes mora biti ob srečanju s kolesarjem sproščen.

Srečanje z avtomobili

Vodnik mora z navezanim psom mimo več avtomobilov. Pri mimohodu vodnika s psom voznik v enem izmed avtomobilov le-tega zažene motor. Pri drugem avtomobilu voznik naglo zaloputne vrata. Ko vodnik in pes nadaljujeta s hojo se ob njiju ustavi avto in voznik

vodnika povpraša o poti. Pes mora ta čas mirno sedeti ali ležati ob vodniku. Pes se mora do avtomobilov in ostalega prometa obnašati nevtrarno in ne sme kazati strahu.

Srečanje s tekači in skejterji (rolerji)

Vodnik se z navezanim psom sprehaja po vnaprej določeni trasi. Med hojo ga, ne da bi pri tem spreminjala tempo, prehitita najmanj dva tekača. Ko se oddaljita, se obrneta in tečeta ponovno mimo vodnika s psom. Psu ni treba hoditi ob nogi, ne sme pa obremenjevati mimoidočih oseb. Pri srečanju z osebami ima vodnik pravico psu poveljevati, da se usede ali uleže. Namesto tekačev se vaja lahko izvede s skejterji ali rolerji.

Srečanje z drugimi psi

Pri srečanju z drugimi psi se mora pes obnašati nevtrarno. Vodnik ob srečanju s psi lahko da dodatno povelje »poleg« ali psu pa psu poveljuje, da se usede ali uleže.

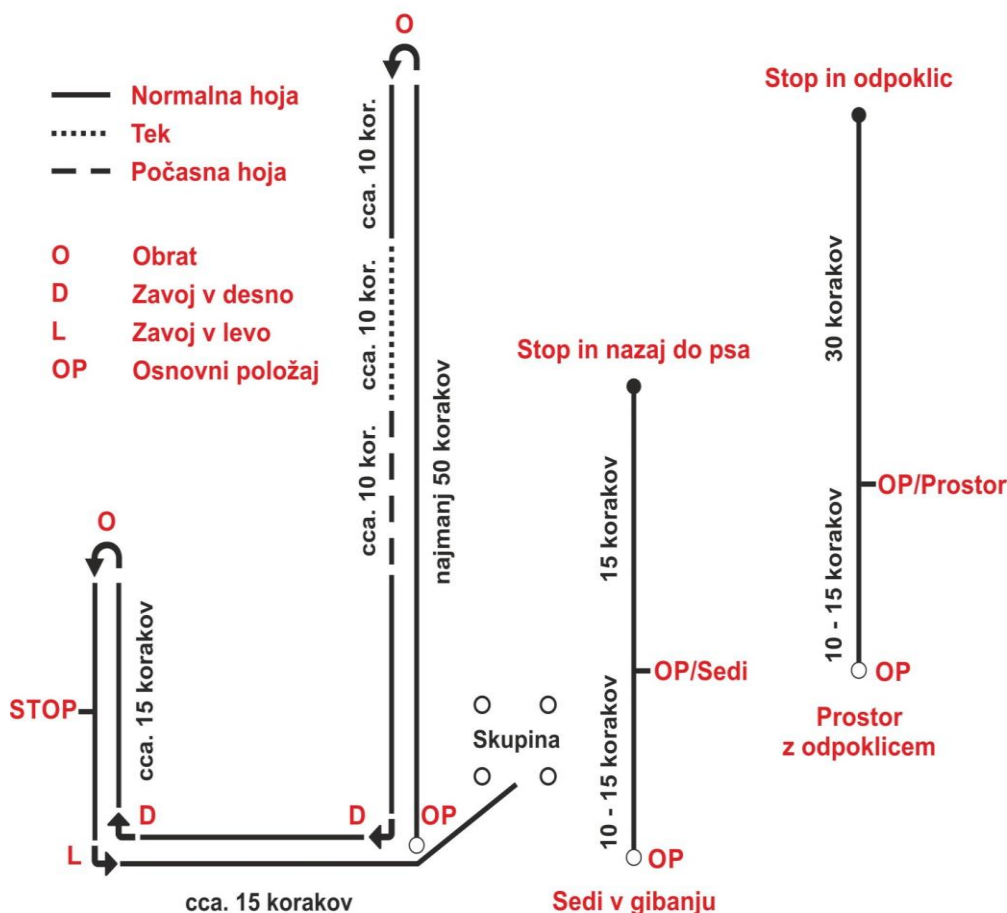
Obnašanje privezanega psa in obnašanje do živali

Na znak sodnika gre vodnik z navezanim psom po pešpoti v naselju. Po kratko prehojeni poti se vodnik, na znak sodnika, ustavi in priveže psa na drog, drevo ali drug fiksni predmet v naselju. Vodnik se umakne iz vidnega polja psa tako, da vstopi v npr. trgovino. Pes lahko leži, stoji ali sedi. V nadaljevanju gre mimo navezanega psa kakšnih pet korakov stran drug vodnik z navezanim psom. Med preizkusom samostojnosti se mora pes obnašati mirno in mora mimoidočega psa (ne sme biti pretepač) mirno (brez napadalnega vedenja, zaganjanja, napenjanja vrvice) spustiti mimo. Na znak sodnika gre vodnik do psa in ga odveže.

Opomba

Sodniku, ki opravlja to svojo funkcijo, je prepuščeno, ali bo posamezne vaje izvajal vsak pes na za to predvidenih mestih, ali pa bodo vsi udeleženci izvajali le po nekaj vaj, sodnik pa bo nato izbral drug kraj, ter bo tam ravnal enako.

Shema vodljivosti na povodcu / proste vodljivosti

Preizkušnje IBGH 1-3

Preizkušnja IBGH 1

Vaja 1:	Vodljivost na povodcu	30 točk
Vaja 2:	Prosta vodljivost	30 točk
Vaja 3:	Sedi v gibanju	15 točk
Vaja 4:	Prostor v gibanju in odpoklic	15 točk
Vaja 5:	Odlaganje z motenjem	10 točk
Skupaj:		100 točk

Preizkušnja IBGH 2

Vaja 1:	Vodljivost na povodcu	20 točk
Vaja 2:	Prosta vodljivost	20 točk
Vaja 3:	Sedi v gibanju	15 točk
Vaja 4:	Prostor v gibanju in odpoklic	15 točk
Vaja 5:	Prosto prinašanje lesenega prinosila	10 točk
Vaja 6:	Naprej z uleganjem	10 točk
Vaja 7:	Odlaganje z motenjem	10 točk
Skupaj:		100 točk

Preizkušnja IBGH 3

Vaja 1:	Prosta vodljivost	20 točk
Vaja 2:	Sedi v gibanju	10 točk
Vaja 3:	Prostor v gibanju in odpoklic	10 točk
Vaja 4:	Stoj v gibanju	10 točk
Vaja 5:	Prosto prinašanje lesenega prinosila	15 točk
Vaja 6:	Prinašanje prinosila čez plezalno steno (140 cm)	15 točk
Vaja 7:	Naprej z uleganjem	10 točk
Vaja 8:	Odlaganje z motenjem	10 točk
Skupaj:		100 točk

Splošna določila

Sodnik, da znak za začetek posamezne vaje. Vse preostalo, kot so obrati, zaključki, menjava tempa gibanja, itd., se izvajajo brez sodnikovih navodil. Na željo vodnika lahko sodnik poda tudi takšna navodila.

Slušna povelja so predmet krovnih pravil FCI IPO. V kolikor pes posamezne vaje ne izvede po tretjem podanem povelju, se vaja zaključi (ocena 0 točk). Pri odpoklicu se lahko namesto povelja »sem« uporabi tudi ime psa. Uporaba imena skupaj s poveljem »sem« se šteje kot dvojno povelje. V osnovnem položaju sedi pes poravnano, mirno in pozorno na vodnikovi levi strani, tako da se ramenski sklep psa (plečka) poravna oz. zaključi ob vodnikovem kolenu. Vsaka vaja se prične in zaključi z osnovnim položajem. Zaključni položaj predhodne vaje se pri tem upošteva kot izhodiščni položaj naslednje vaje, razen v primerih, ko le-ta zahteva spremembo osnovnega položaja. Izhodiščno pozicijo lahko pes zavzame zgolj enkrat, vso nadaljnje delo se smatra kot razvoj vaje. Vodnik mora prikazati najmanj 10 in največ 15 korakov preden poda povelje za izvedbo naslednjega dela vaje. Med vmesnimi zaključki vaj ali ob zaključku odlaganja morajo biti jasno razvidni odmori (dolžina približno 3 sekunde). Pri zaključku odlaganja lahko vodnik k psu pristopi s sprednje ali zadnje strani.

Kratka pohvala je dovoljena po zaključku vsake vaje in izključno v osnovnem položaju. Za tem lahko vodnik ponovno zavzame osnovni položaj. Med pohvalo in ponovnim zavzetjem osnovnega položaja je obvezen krajši odmor (3 sekunde). Prosta vodljivost je nujna tudi na morebitnih kratkih poteh med posameznimi vajami. Sprostitev ali igra nista dovoljeni.

Vodnik izvaja obrate vedno levo okrog. Pes lahko gre pri tem obratu za vodnikom okrog ali pred njim nazaj, vendar mora pes na posameznem izpitu vse obrate izvajati na enak način.

Po sedenju pred vodnikom lahko gre pes v osnovni položaj okrog vodnika ali pa se postavi v osnovni položaj od spredaj. V kolikor se vaja ali del vaje ne izvede po treh slušnih poveljih, se izvajanje vaje prekine. V kolikor se pes oddalji od vodnika ali zapusti teren in se ne vrne po treh klicih, se izvajanje poslušnosti prekine. K vsakemu slušnemu povelju pri tej situaciji je dovoljen dodaten vizualni znak. Vizualni znak je enkratna, kratka kretnja z roko, pri kateri se vodnik psa ne sme dotakniti.

Posebnosti v IBGH 1 – 3

Pri vseh izpitnih fazah, v katerih se psa pokliče k vodniku in pri vseh vajah prinašanja, se psu ni treba uvesti pred vodnikom ampak lahko pride direktno v osnovni položaj. Pred spuščanjem prinosila je treba upoštevati 3 sekundni premor, predno vodnik poveljuje "pusti".

Posebnost pri BGH 3

Na tekmovanjih po programu BGH 3 sodnik izžreba eno od petih različic izvajanja vaj 2 do 6. Vaja 1 je v vsakem primeru prva in vaja 7 zadnja. Vrstni red velja za vse tekmovalce.

Različica 1: Vaje 2 – 4 – 5 – 6 - 3

Različica 2: Vaje 4 – 3 – 6 – 2 – 5

Različica 3: Vaje 6 – 4 – 5 – 3 – 2

Različica 4: Vaje 3 – 2 – 6 – 5 – 4

Različica 5: Vaje 5 – 6 – 3 – 2 – 4

Opis vaj BGH 1-3

Vodljivost na povodcu BGH1 in BGH 2

Slušno povelje: »poleg«.

Slušno povelje je dovoljeno na začetku opravljanja vaje in spremembi tempa hoje.

Izvedba: vodnik se z navezanim psom napoti do sodnika. Ko pes sede, se vodnik predstavi sodniku. Povodec je v levi roki in ohlapen. Na sodnikov znak se vodnik s psom v prosto vodljivosti napoti do štartnega mesta za vaje. Na nadaljnji sodnikov znaj začne z vajo. Iz poravnane osnovnega položaja mora pes na vodnikovo slušno povelje »poleg« pozorno, z veseljem in poravnano slediti svojemu vodniku, ter pri tem ostati s plečko vselej v višini kolena na vodnikovi levi strani. Ob ustavljanju se samostojno, hitro in ravno usede brez dodatnega povelja. Na začetku vaje opravi vodnik približno 50 korakov v ravni liniji brez postanka, se obrne in po 10-15 korakih prikaže tek in počasno hojo (vsakokrat najmanj 10 korakov). Prehod iz teka v počasno hojo mora biti brez vmesnih korakov. Posamezne vrste gibanja se morajo med seboj glede na hitrost vidno razlikovati. V normalnem koraku je nato potrebno prikazati najmanj en/dva zavoja v desno, levo in obrat. V okviru vaje je potrebno prikazati najmanj eno ustavljanje z usedanjem iz normalnega koraka. Po navodilu sodnika se vodnik skupaj s psom giblje skozi premikajočo se skupino ljudi, sestavljeno iz najmanj 4 oseb. Pri tem mora pes zaobiti najmanj eno osebo na desni in najmanj eno na levi strani ter se najmanj enkrat ustaviti znotraj skupine. Sodnik lahko po lastni presoji zahteva ponovitev tega dela vaje. Za tem vodnik zapusti skupino.

Ocenjevanje: Prehitevanje, zaostajanje, stransko odmikanje, dodatna slušna povelja, pomoč vodnika s telesom, nepozornost in/ali nesproščenost je potrebno ustrezno ovrednotiti.

Prosta vodljivost

Slušno povelje: »poleg«.

Slušno povelje je dovoljeno na začetku opravljanja vaje in spremembi tempa hoje.

Izvedba: BGH 1: Na sodnikov znak vodnik psu v osnovnem položaju sname povodec. Vodnik si povodec obesi okrog ramena ali pa ga spravi v žep (na nasprotni strani od tiste, na kateri je pes) in začne s prosto vodljivostjo, ki je enaka vodljivosti na povodcu. Pri prosti vodljivosti ni skupine ljudi.

Izvedba: BGH 2: Na sodnikov znak vodnik psu v osnovnem položaju sname povodec. Vodnik si povodec obesi okrog ramena ali pa ga spravi v žep (na nasprotni strani od tiste, na kateri je pes) ter se s svojim psom v prosti vodljivosti takoj ponovno napoti skozi skupino oseb in se v njej najmanj enkrat zaustavi. Ko zapusti skupino, se vodnik po navodilih sodnika kratko postavi v osnovni položaj in začne s prosto vodljivostjo, ki je enaka vodljivosti na povodcu.

BGH 3: Vodnik zavzame osnovni položaj. Iz poravnane osnovnega položaja mora pes na vodnikovo slušno povelje »poleg« pozorno, z veseljem in poravnano slediti svojemu vodniku, ter pri tem ostati s plečko vselej v višini kolena na vodnikovi levi strani. Ob ustavljanju se samostojno, hitro in ravno usede brez dodatnega povelja. Na začetku vaje opravi vodnik približno 50 korakov v ravni liniji brez postanka, se obrne in po 10-15 korakih prikaže tek in počasno hojo (vsakokrat najmanj 10 korakov). Prehod iz teka v počasno hojo mora biti brez vmesnih korakov. Posamezne vrste gibanja se morajo med seboj glede na hitrost vidno razlikovati. V normalnem koraku je nato potrebno prikazati najmanj en/dva zavoja v desno, levo in obrat. V okviru vaje je potrebno prikazati najmanj eno ustavljanje z usedanjem iz normalnega koraka. Po navodilu sodnika se vodnik skupaj s psom giblje skozi premikajočo se skupino ljudi, sestavljeno iz najmanj 4 oseb. Pri tem mora pes zaobiti najmanj eno osebo na desni in najmanj eno na levi strani ter se najmanj enkrat ustaviti znotraj skupine. Sodnik lahko po lastni presoji zahteva ponovitev tega dela vaje. Za tem vodnik zapusti skupino.

Ocenjevanje: Prehitevanje, zaostajanje, stranko odmikanje, dodatna slušna povelja, pomoč vodnika s telesom, nepozornost in/ali nesproščenost je potrebno ustrezno ovrednotiti.

Sedi v gibanju

Slušna povelja: »poleg«, »sedi«

Izvedba: Iz osnovnega položaja gre vodnik s svojim nenavezanim psom v prosti vodljivosti v smeri naravnost. Po 10-15 korakih se mora pes na povelje »sedi« hitro in ravno sesti, brez da bi vodnik prekinil gibanje, spremenil tempo ali se ozrl. Po naslednjih 15 korakih se vodnik ustavi in obrne proti psu. Na znak sodnika se vodnik vrne k svojemu psu in zavzame osnovni položaj na njegovi desni strani.

Ocenjevanje: Napake pri izvedbi, počasno usedanje ali nemirno sedenje se ustrezno ovrednotijo. Če pes na vodnikovo povelje »sedi« leži ali stoji, se odbije 5 točk.

Prostor v gibanju in odpoklic

Slušna povelja: »poleg«, »prostor«, »sem«, »poleg«

Izvedba: Iz osnovnega položaja gre vodnik s svojim nenavezanim psom v prosti vodljivosti v smeri naravnost. Po 10-15 korakih poda vodnik psu povelje »prostor«, pes se vleže hitro in ravno, ne da bi vodniki prekinil gibanje, spremenil tempo ali se ozrl. Vodnik naredi še približno 30 korakov in se obrne proti psu. Po navodilu sodnika, da vodnik psu povelje »sem« ali uporabi ime psa. Pes mora z veseljem, hitro in neposredno priteči do vodnika in sesti predenj ali nemudoma zavzeti osnovni položaj. V kolikor pes sede pred vodnika, mora pes na povelje »poleg« zavzeti hitro in neposredno osnovni položaj na levi strani vodnika.

Ocenjevanje: Napake pri izvedbi, počasno uleganje ali nemirno ležanje, počasen prihod, napake pri sedenju pred vodnikom ali pomiku v osnovno pozicijo se ustrezno ovrednotijo. V kolikor se pes namesto ležanja usede ali stoji se odbije 5 točk.

Prosto prinašanje lesenega prinosila

Slušna povelja: »prinesi«, »spusti«, »poleg«

Izvedba: Iz poravnane osnovnega položaja vodnik vrže lastno leseno prinosilo približno 10 korakov daleč. Povelje »prinesi« sledi šele, ko prinosilo mirno obleži na tleh. Vodnik se pri tem ne sme premakniti iz osnovnega položaja. Pes, ki mirno in sproščeno sedi ob vodniku, mora na povelje »prinesi« naravnost in hitro steči k prinosilu, ga takoj pobrati ter ga hitro in naravnost prinesiti nazaj k vodniku. Pes mora tesno in ravno sesti neposredno pred vodnika in prinosilo tako dolgo obdržati v gobcu, dokler mu ga vodnik po časovnem

razmiku ca. 3 sekund s slušnim poveljem »spusti« ne odvzame. Vodnik mora nato leseno prinosilo, ki mu ga je pes predal, držati mirno v spuščeni roki na desni strani telesa. Na vodnikovo slušno povelje »poleg« se mora pes hitro in poravnano usesti v osnovni položaj. Vodnik med celotnim potekom vaje ne sme zapustiti svojega mesta.

Ocenjevanje: Napake v osnovnem položaju, počasen tek do prinosila, napake pri pobiranju, počasno vračanje k vodniku, izpuščanje prinosila igra s prinosilom ali grizljanje prinosila, razkoračena stoja vodnika, napake pri usedanju pred vodnika in zaključku vaje se ustrezno ovrednotijo z odbitkom točk. Prekratek met vodnika ali pomoč brez spremembe osnovne pozicije vodnika se prav tako ustrezno ovrednotijo. Če vodnik zapusti svoje mesto preden je vaja zaključena, je potrebno vajo oceniti kot »pomanjkljivo«. V kolikor pes ne prinese prinosila, se vaja oceni z 0 točkami.

Prinašanje prinosila čez plezalno steno (140cm)

Slušna povelja: »hop«, »prinesi«, »spusti«, »poleg«

Izvedba: Vodnik zavzame osnovni položaj 4 metre od 140 cm visoke plezalne stene. Iz poravnane osnovne položaja vrže lastno leseno prinosilo čez plezalno steno. Povelje za preskok se lahko poda šele v trenutku, ko se prinosilo popolnoma umiri. Pes, ki mirno in prosto sedi v osnovnem položaju, mora na povelji »hop« in »prinesi« (povelje »prinesi« izreče vodnik šele, ko je pes na vrhu plezalne stene) mora pes preplezati plezalno steno, hitro in neposredno steči do prinosila, ga pobrati in se vrniti neposredno k vodniku čez plezalno steno. Pes se mora tesno in poravnano usesti pred vodnika in prinosilo tako dolgo mirno držati v gobcu, dokler mu ga vodnik po časovnem razmiku ca. 3 sekund s poveljem »spusti« ne odvzame. Po spuščanju mora vodnik prinosilo držati v spuščeni roki ob desni strani telesa. Na slušno povelje »poleg« se mora pes hitro in poravnano usesti v osnovni položaj. Vodnik med potekom celotne vaje ne sme zapustiti svojega mesta.

Ocenjevanje: napaka v osnovnem položaju, plezanje in tek brez zadostne moči, napaka pri pobiranju prinosila, počasen tek nazaj, plezanje brez zadostne moči, izpuščanje prinosila, igranje s prinosilom, grizljanje prinosila, razkoračena stoja vodnika, napaka pri sedenju pred vodnikom ali zaključku vaje, se ustrezno ovrednoti. Razdelitev točk pri vaji prinašanja prinosila čez plezalno steno:

- Plezanje 5 točk
- Prinašanje 5 točk
- Plezanje nazaj 5 točk

Delna ocena je možna le takrat, kadar sta najmanj dva od navedenih treh delov (plezanje – prinašanje – plezanje nazaj) izpolnjena, a le v primeru, ko je prinosilo prineseno vodniku.

- Obe plezanji in prinašanje so brez napake 15 točk
- Plezanje ali plezanje nazaj ni izvedeno, prinašanje brez napak 10 točk
- Obe plezanji brez napak, prinosilo ni ustrezno vrnjeno 0 točk

Kadar leži prinosilo izrazito stransko ali je za psa slabo vidno, lahko vodnik na prošnjo ali po opozorilu sodnika prinosilo ponovno vrže, ne da bi bil zato kaznovan z odbitkom točk. Pes mora pri tem sedeti. Če vodnik kakor koli pomaga psu, vendar pri tem ne zapusti svojega mesta, se to oceni z ustreznim odbitkom točk. Če vodnik zapusti svoje mesto, preden je vaja zaključena, je potrebno vajo oceniti kot »pomanjkljivo«.

Stoj v gibanju

Slušna povelja: »poleg«, »stoj«, »sedi«

Izvedba: Iz osnovnega položaja gre vodnik s svojim nenavezanim psom v prosti vodljivosti v smeri naravnost. Po 10-15 korakih mora pes na vodnikov ukaz »stoj« nemudoma in ravno obstati na mestu, brez da vodnik spremeni tempo gibanja, ga prekine ali se ozre. Po 15 korakih se vodnik ustavi in nemudoma obrne proti psu. Po znaku sodnika se vodnik vrne k psu in se postavi na njegovo desno stran. Po časovnem razmiku ca. 3 sekund in po

sodnikovem znaku se mora pes na vodnikovo slušno povelje »sedi« hitro in poravnano usesti zraven vodnika.

Ocenjevanje: Napake v razvoju, podaljševanje slušnega povelja, nemirna stoja, sledenje vodniku, nemirnost psa pri vračanju vodnika in počasno uleganje/vsedanje se ustrezno ovrednotijo. Če pes na vodnikovo povelje »stoj« sedi ali leži, se odšteje 5 točk.

Naprej z uleganjem

Slušna povelja: »poleg«, »naprej«, »prostor«, »sedi«

Izvedba: Iz poravnane osnovnega položaja gre vodnik s psom v prosti vodljivosti v določeni smeri naravnost naprej. Po 10 do 15 korakih da psu, sočasno z enkratnim gibom roke povelje »naprej«, sam pa obstane. Pes mora brez oziranja teči naprej v ravni liniji najmanj 30 korakov. Na sodnikov znak, da vodnik psu slušno povelje za »prostor«, ob katerem se mora pes nemudoma uleči. Vodnik lahko drži roko dvignjeno tako dolgo, dokler pes ne leži. Na znak sodnika gre vodnik do psa in se postavi na njegovo desno stran. Po ca. 3 sekundah in po sodnikovem znaku, da vodnik psu slušno povelje »sedi«, na katerega se mora pes hitro in poravnano usesti v osnovni položaj.

Ocenjevanje: napaka v razvoju vaje, sočasen tek vodnika s psom, prepočasen tek naprej, močan stranski odklon, prekratka razdalja, prehitro ali počasno uleganje, nemirno ležanje ali predčasno vstajanje pri prihodu vodnika k psu se ustrezno ovrednoti.

Odlaganje z motenjem

Slušni povelji: »prostor«, »sedi«

Izvedba: Na pričetku izvajanja poslušnosti drugega udeleženca, vodnik odloži psa s poveljem »prostor« na s strani sodnika za to določenem mestu, brez da bi ob njem pustil povodca ali drug predmet. Za tem vodnik zapusti psa, ne da bi se pri tem oziral nazaj. Oddalji se najmanj 30 korakov in stoji s hrbtom obrnjen proti psu. Pes mora ležati brez posredovanja vodnika v času, ko drug tekmovalec opravlja vaje 1-4. Na znak sodnika se vodnik pomakne nazaj k psu in se postavi na njegovo desno stran. Po približno 3 sekundah in znaku sodnika se mora pes na povelje »sedi« hitro in ravno usesti v osnovni položaj. Vodnik psa pripne s povodcem. (velja za BGH 1 in BGH 2)

Ocenjevanje: Nemirnost vodnika kot tudi drugi skriti pripomočki, nemirno ležanje psa, prehitro vstajanje pri povratku vodnika se ustrezno ovrednoti. V kolikor pes sedi ali stoji na mestu odlaganja, a ne zapusti dodeljenega prostora, se naredi ustrezna delna ocena. V kolikor se pes odmakne za več kot 3 metre od dodeljenega prostora

- BGH1 po končani 3 vaji
- BGH2 po končani 4 vaji
- BGH3 po končani 5 vaji

se oceni z delno oceno (-50%). Če pa se pes odmakne pred zaključkom omenjenih vaj se odlaganje oceni z 0 točkami. V kolikor pride pes vodniku naproti, ko se vodnik vrača ponj, se odbijejo do 3 točke.